

Aleg. 132

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego
względem klęsk wyrządzonych posuchą w r. 1904.

Wysoki Sejmie!

Przekazane komisji budżetowej do załatwienia sprawozdanie Wydziału krajowego o klęsce posuchy w roku bieżącym, ułożone na podstawie relacji Wydziałów powiatowych, daje obraz nader smutny następstw fatalnych długotrwałej posuchy dla gospodarstw rolnych, szczególnie co do braku paszy i połączonej z tem niembżności utrzymania inwentarza.

Do powiatów najwięcej nawiedzonych klęską zalicza Wydział krajowy powiaty zachodnie, tak nadwiślańskie jak i podgórskie, a także liczne powiaty wschodniej części kraju.

Brak paszy spowodować musi wyprzedawanie bydła, co jest tem dotkliwsze dla ogólnego rozwoju stosunków gospodarskich w przyszłości, im więcej starań i kosztówłoży kraj na podniesienie hodowli bydła, widząc w niej podstawę poprawy gospodarstwa rolnego.

Do ogólnego w całym kraju braku paszy, który w wielu okolicach jest tak wielkim, że czyni wręcz niemożliwym przezimowanie inwentarza, dołącza się zły zbiór zbóż jarych i roślin okopowych.

Wprawdzie klęski te łagodzi cokolwiek wynik pomyślny zbioru zbóż ozimych, lecz należy pamiętać, że gospodarstwa oparte na hodowli bydła, tudzież położone w tych okolicach, gdzie oziminy zajmują małą tylko część roli, nie mogą ubytku zbóż jarych i ziemniaków, tudzież braku paszy, powetować lepszym urodzajem żyta i pszenicy.

Dołączony do przedłożenia Wydziału krajowego wyciąg ze sprawozdań Wydziałów powiatowych przedstawia treściwie zebrane poglądy na stosunki gospodarskie w poszczególnych powiatach; w niektórych sprawozdaniach są cyfrowe obliczenia szkód, które wynoszą:

w powiecie krakowskim	przeszło 5 milionów koren
„ bocheńskim	„ 7 „ „

w powiecie mieleckim	blisko	5	milionów	koron
„ myślenickim	„	4 ¹ / ₂	„	„
„ limanowskim	przeszło	5	„	„

Pomimo tak wielkich rozmiarów klęski posuchy Wydział krajowy nie proponuje żadnej pomocy ze strony kraju, połączonej z obciążeniem budżetu, lecz ogranicza się na wniosku o upoważnienie do udzielenia poręki imieniem kraju dla pożyczek powiatowych lub gminnych, a to do wysokości pół miliona koron, oraz prosi o upoważnienie, aby resztę z pozostałego z r. 1903 funduszu zapomogowego, wynoszącą 34.000 kor., użyć na pokrycie części kosztów sprowadzenia paszy lub w inny sposób na korzyść rolników, klęską posuchy w roku bieżącym dotkniętych.

Zły stan finansów kraju, przedstawiony Wysokiemu Sejmowi przy preliminarzu budżetu na rok 1905, — skłonił Wydział krajowy do postawienia takiego wniosku.

Komisya budżetowa uznaje, że wobec tak trudnych stosunków budżetowych, gdy nawet pokrycie bieżących potrzeb wymaga podwyższenia dodatków do podatków, niemożliwym jest obciążać budżet krajowy nowym wydatkiem, wynikającym z wyznaczenia osobnego funduszu na zapomogi lub pożyczki dla ludności dotkniętej klęskami elementarnymi w r. 1904.

Komisya zgadza się przeto z Wydziałem krajowym, że pomoc kraju musi być ograniczoną do udzielenia gwarancji gminom lub powiatom, które zaciągałyby pożyczki dla przyniesienia pomocy rolnikom, — lecz zdaniem komisji niepodobna ograniczyć tej gwarancji do kwoty pół miliona koron.

Mając na uwadze rozmiary klęski, w sprawozdaniu Wydziału krajowego szczegółowo przedstawione, komisya budżetowa proponuje udzielenie gwarancji kraju dla pożyczek powiatowych lub gminnych, przeznaczonych dla ludności rolniczej dotkniętej klęską posuchy w r. 1904. — do wysokości jednego miliona koron.

Równocześnie z przedłożeniem Wydziału krajowego przekazał Wysoki Sejm komisji budżetowej do załatwienia wniosek naglący posła Oleśnickiego i towarzyszy, odnoszący się również do klęsk spowodowanych posuchą, a obejmujący, oprócz tych samych wniosków, które przedłożył Wydział krajowy względem pomocy pieniężnej ze skarbu państwa, względem ulg taryfowych i soli bydłowej, także postulaty dotyczące odpisania podatków, tudzież zbierania ściółki dla bydła w lasach kameralnych, które to postulaty komisya budżetowa przyjmuje.

Druga część wniosku naglącego posła Oleśnickiego względem zażądania sprawozdań od Wydziałów powiatowych o rozmiarach klęski okazuje się bezprzedmiotową w obec przedłożenia Wydziału krajowego, opartego właśnie na tych sprawozdaniach.

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o klęsce posuchy w r. 1904. przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia imieniem kraju gwarancji do wysokości jednego miliona koron za spłatę pożyczek, zaciąganych przez powiaty lub gminy celem udzielenia pomocy rolnikom, dotkniętym klęską posuchy w r. 1904.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy użyć resztę funduszu zapomogowego uchwałą z 26. października 1903 wyznaczonego na udzielenie pomocy okolicom dotkniętym brakiem paszy w taki sposób, jaki Wydział krajowy za odpowiedni uzna.

4. Sejm wzywa e k. Rząd, aby przyszedł z wydatną pomocą ludności, a mianowicie :

a) aby z funduszy państwowych przeznaczył odpowiednią sumę na udzielenie pomocy ludności rolniczej, dotkniętej klęską posuchy, a mianowicie brakiem paszy dla bydła.

b) aby przeznaczył znaczniejszą ilość soli bydłowej na bezpłatne rozdanie rolnikom dotkniętym brakiem paszy;

c) aby przyznał ulgi taryfowe dla przewozu wszelkiego rodzaju paszy i jej surogatów, kartofli na paszę przeznaczonych tudzież ściółki na rok 1904 i na rok 1905 w obrocie lokalnym i związkowym, a to z góry przy opłacie należności przewozowych, oraz aby ulgi dozwolone w rozporządzeniu z dnia 20. września 1904. Nr 106. Dz. rozp. kolejowych zastosował także do otrąb, grysu i makuchów oraz wytłoków buraczych.

d) aby w okolicach, gdzie są lasy kameralne, zezwolił ludności rolniczej zbierać bezpłatnie liście na ściółkę dla bydła;

e) aby z urzędu odpisał podatki gruntowe z gospodarstw klęską posuchy dotkniętych i wstrzymał egzekucję zaległości podatkowych względem takich gospodarstw.

5. Petycje do L. 117, 149, 159, 171, 172, 200, 202, 297, 332, 415, 416, 472, 498 do 507, 562 do 569 wniesione przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skalkowski.

